

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

12 במאי 2009

426

י"ח באייר התשס"ט

עמוד

הצעת חוק עובדים זרים (תיקון מס' 13) (העברת סמכויות וממונה על זכויות עובדים זרים),
התשס"ט–2009 290

הצעת חוק עובדים זרים (תיקון מס' 13) (העברת סמכויות וממונה על זכויות עובדים זרים), התשס"ט-2009

תיקון סעיף 1 1. בחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –

(1) במקום ההגדרה "הממונה" יבוא:

"הממונה" – עובד רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול במשרד הפנים, ששר הפנים הסמיכו לאחראי על מתן היתרים לפי סעיף ויג;

(2) בהגדרה "השר", במקום "שר העבודה והרווחה" יבוא "שר התעשייה המסחר והתעסוקה".

ד ב ר י ה ס ב ר

נוסף על כך, כדי לחזק את ההגנה על זכויות העובדים הזרים בעקבות העברת חלק מסמכויות משרד התמ"ת בעניין לרשות, כאמור לעיל, מוצע להרחיב את תפקידו של הממונה על זכויות עובדים זרים הפועל כיום במשרד התמ"ת, ולהגדיר אותו בחקיקה ראשית. מוצע כי השר יסמיך עובד משרד התמ"ת לממונה על הזכויות של עובדים זרים בתחום דיני העבודה. הממונה על זכויות עובדים זרים יפעל כלפי מעבידים, מעסיקים בפועל ומתווכי כוח אדם לאכיפת זכויות העובדים הזרים לפי דיני העבודה ולקידום ההכרה בזכויות אלה. בין השאר יפעל הממונה על זכויות עובדים זרים לטפח תודעה ציבורית לעניינים שבתחומי תפקידו, לשתף פעולה בתחומי תפקידו עם אנשים וגופים אחרים, להתערב בהליכים משפטיים בעניינים שבתחומי תפקידו ברשות בית המשפט המוסמך, לטפל בתלונות מטעם עובדים זרים נגד מעסיקים, מעסיקים בפועל ומתווכי כוח אדם בתחומי תפקידו, ולבצע כל פעולה אחרת שתוטל עליו לפי דין.

סעיף 1 מוצע לתקן את סעיף 1 לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן – החוק או חוק עובדים זרים) ולהחליף את הגדרת "הממונה". הממונה מוגדר כיום כ"עובד המדינה שמונה למנהל היחידה הממשלתית שהוקמה לפי החלטת הממשלה מס' 2327 מיום כ"א באב התשס"ב (30 ביולי 2002)", וכיום הוא עובד משרד התמ"ת. לאור העברת סמכויות יחידת הסמך לעובדים זרים במשרד התמ"ת לרשות, כאמור לעיל, מוצע לתקן הגדרה זו ולקבוע כי הממונה יהיה עובד רשות האוכלוסין, ההגירה, ומעברי הגבול במשרד הפנים, ששר הפנים מינה אותו לאחראי על מתן היתרים לפי סעיף ויג לחוק. עוד מוצע לתקן את הגדרת "השר" ולהבהיר כי לעניין חוק זה, השר הוא שר התעשייה המסחר והתעסוקה ולא שר העבודה והרווחה, זאת בעקבות חלוקת משרד העבודה והרווחה והעברת תחום העבודה למשרד התעשייה והמסחר בהתאם להחלטת הממשלה מס' 51 מיום י"ט באדר ב' התשס"ג (23 במרס 2003).

כללי ביום ח' בניסן התשס"ח (13 באפריל 2008) התקבלה החלטת הממשלה מס' 3434 בדבר הקמת רשות האוכלוסין, ההגירה, ומעברי הגבול במשרד הפנים (להלן – הרשות). הרשות נועדה להחליף את מינהל האוכלוסין במשרד הפנים, ולקבל אחריות על יישום מדיניות הממשלה וביצוע סמכויות שר הפנים שהואצלו לה, בתחום הטיפול בנתינים זרים ובתחום האוכלוסין.

בהתאם להחלטת הממשלה האמורה, הוקם צוות בראשות המנהל הכללי של משרד הפנים ונציגי המשרדים הנוגעים לעניין, שהוסמך לקבוע, בין השאר, לוחות זמנים להעברת יחידת הסמך לעובדים זרים במשרד התעשייה המסחר והתעסוקה (להלן – משרד התמ"ת) לרשות. בהמשך לכך, בהחלטת הממשלה מס' 3599 מיום י"ב בסיוון התשס"ח (15 ביוני 2008), כפי שתוקנה בהחלטת הממשלה מס' 3887 מיום ב' באב התשס"ח (3 באוגוסט 2008), נקבעו קווים מנחים להעברת עובדים וסמכויות מיחידת הסמך האמורה לרשות. לפי אותם קווים מנחים, הסמכויות המינהליות של משרד התמ"ת בעניין עובדים זרים, לפי חוק עובדים זרים, התשנ"א-1991, חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996, וחוק שירות התעסוקה, התשי"ט-1959, יועברו לרשות, והיא תתייעץ עם משרד התמ"ת בנוגע לקביעת נהלים ותקנות באותם נושאים. בנוסף נקבע כי שר התעשייה המסחר והתעסוקה (להלן – השר או שר התמ"ת) ושר הפנים, בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה, יקבעו את החלוקה של סמכויות האכיפה הפלילית לפי החוקים הרלוונטיים, בין הרשות לבין משרד התמ"ת, תוך קביעת נהלים לתיאום בין שתי מערכות הפיקוח.

הצעת חוק זו באה לערוך את תיקוני החקיקה הנדרשים כדי לאפשר את ההשלמה של העברת סמכויות יחידת הסמך לעובדים זרים במשרד התמ"ת לרשות, בהתאם להחלטות הממשלה האמורות.

¹ ס"ח התשנ"א, עמ' 112; התשס"ח, עמ' 617.

2. בסעיף וב(ד) לחוק העיקרי, המילים "השר ועם" – יימחקו. תיקון סעיף וב
3. בסעיף וג(ד) לחוק העיקרי, אחרי "השר" יבוא "בהתייעצות עם שר הפנים". תיקון סעיף וג
4. בסעיף וה(ג) לחוק העיקרי –
 (1) בפסקה (1), אחרי "השר" יבוא "בהסכמת שר הפנים";
 (2) בפסקה (2), לפני "מעביד שלא העמיד" יבוא "השר רשאי לקבוע כי" ובמקום "בסכום שייקבע" יבוא "בסכום שיקבע". תיקון סעיף וה
5. בסעיף וו לחוק העיקרי –
 (1) בסעיף קטן (א), אחרי "מסמכים נוספים שקבע השר" יבוא "בהסכמת שר הפנים" ובמקום "למי שקבע השר" יבוא "לממונה ולמי שקבע השר";
 (2) בסעיף קטן (ב), אחרי "השר" יבוא "בהסכמת שר הפנים". תיקון סעיף וו
6. בסעיף וז(ג) לחוק העיקרי, בפסקה (2), במקום "השר, באישור הוועדה" יבוא "שר הפנים, תיקון סעיף וז
7. בסעיף וט לחוק העיקרי –
 (1) בסעיפים קטנים (א), (ג) ו(ד), בכל מקום, במקום "השר" יבוא "שר הפנים";
 (2) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:
 "(ו) תקנות לפי סעיף זה יותקנו בהתייעצות עם השר"

ד ב ר י ה ס ב ר

של פטור היא סמכות ברשות שתופעל במקרים מתאימים בלבד.

סעיף 5 סעיף וו לחוק דן בחובת מעסיק של עובד זר להחזיק חוזה עבודה של עובד זר במקום העבודה, ומסמיך את שר התמ"ת לקבוע סוגי מסמכים נוספים שחובה להחזיקם כאמור. לאור העברת סמכויות בקשר להתרת העסקת עובדים זרים לרשות, מוצע כי סמכות זו תופעל בכפוף להסכמת שר הפנים, וכי הודעה על החזקת מסמכים במשרדי המעסיק תישלח לממונה ולמי שקבע השר.

סעיף 6 סעיף ז11 לחוק מטיל "חובת מעביד" על לשכת תיווך פרטית המטפלת בעניינם של עובדים זרים בענף החקלאות, במקרים שבהם המעסיק של העובדים אינו ממלא אחר חובותיו כלפי עובד בעניין תשלום שכר, הסדרת ביטוח רפואי או תשלום פיקדון. בהתאם לסעיף קטן (ג) שבו, אם הלשכה הפרטית הציעה עבודה חלופית לעובד הזר, ואותו עובד סירב סירוב בלתי סביר לקבל עבודה חלופית זו, לא תחוב הלשכה חובת מעביד כלפי העובד הזר, לגבי התקופה הרלוונטית.

הסעיף האמור מסמיך את שר התמ"ת לקבוע הוראות לעניין אופן מתן ההצעה לעבודה חלופית על ידי הלשכה הפרטית לעובד הזר, ולעניין אופן סירובו של העובד הזר להצעה. לאור העברת סמכויות שר התמ"ת בעניין לשכות תיווך פרטיות לרשות, מוצע להעביר את הסמכויות האמורות לשר הפנים, בהתייעצות עם שר התמ"ת.

סעיף 7 סעיף וט לחוק מסמיך את שר התמ"ת לקבוע כי על מעביד של עובד זר להגיש דין וחשבון

סעיף 2 סעיף וב לחוק מחייב מעביד של עובד זר לקבל אישור ממוסד רפואי בחוץ לארץ שהכיר בו שר הבריאות לעניין זה, ולפיו עובדו הזר נבדק ונמצא כי אינו נשא של אחת המחלות המנויות בתוספת לחוק. סעיף קטן (ד) שבו קובע כי שר הבריאות, בהתייעצות עם שר התמ"ת ועם שר הפנים, רשאי להתקין תקנות לביצוע הוראות סעיף זה, ובכלל זה לעניין פרטי היהיו שהאישור הרפואי יכלול. עם העברת הסמכויות בנושא אישור כניסת עובדים זרים לישראל והתרת העסקתם לרשות, מוצע לבטל את חובת ההתייעצות של שר הבריאות עם שר התמ"ת בנושא זה.

סעיף 3 סעיף ג1 לחוק דן בחובת מעסיק להתקשר עם עובדו הזר בחוזה מפורט בכתב. סעיף קטן (ד) שבו קובע כי שר התמ"ת רשאי לקבוע הוראות משלימות לעניין סעיף זה ולעניין סעיף וו שעניינו החזקת מסמכים, לרבות קביעת עניינים נוספים שחובה שייכתבו בחוזה עבודה, וכן תנאים שאין לכלול בחוזה העבודה. עם העברת הסמכויות בעניין התרת כניסתם לישראל והתרת העסקתם של עובדים זרים, לרשות, מוצע להוסיף חובת התייעצות של שר התמ"ת עם שר הפנים לגבי נושאים אלה.

סעיף 4 סעיף זה לחוק דן בחובת מעביד לספק מגורים הולמים לעובד זר, ומסמיך את שר התמ"ת לפטור מעביד מחובה זו כלפי סוגי עובדים זרים, תוך קביעת סכום שהמעסיק יחוייב לשלם לעובד "בעבור מגורים הולמים". כמו כן, הסעיף מסמיך את שר התמ"ת לקבוע אמות מידה מחייבות למגורים הולמים. עם הקמת הרשות, מוצע לקבוע כי סמכויות אלה יופעלו בהסכמת שר הפנים, וכן להבהיר כי הסמכות לקבוע סכום "בעבור מגורים הולמים" במקרים

8. תיקון סעיף וי בסעיף ו(ג) לחוק העיקרי, ברישה, במקום "השר רשאי, בהסכמת שר האוצר, בהתייעצות עם שר הפנים" יבוא "שר הפנים רשאי, בהסכמת שר האוצר, בהתייעצות עם השר".
9. תיקון סעיף וי בסעיף וי לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (ה), במקום "השר, בהסכמת שר האוצר ובהתייעצות עם שר הפנים" יבוא "שר הפנים, בהסכמת שר האוצר ובהתייעצות עם השר";
- (2) בסעיף קטן (ז), במקום "השר, בהסכמת שר האוצר ובהתייעצות עם שר הפנים" יבוא "שר הפנים, בהסכמת שר האוצר ובהתייעצות עם השר".
10. תיקון סעיף ויא בסעיף ויא לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א) –
- (א) במקום "השר באישור הוועדה רשאי לקבוע הוראות ותנאים בדבר חובת" יבוא "השר, בהתייעצות עם שר הפנים, בהסכמת שר האוצר ובאישור הוועדה, רשאי לקבוע כי חובה על";
- (ב) בסופו יבוא "כן רשאי השר, בהתייעצות עם שר הפנים, בהסכמת שר האוצר ובאישור הוועדה, לקבוע פטור מתשלום הפיקדון או תשלום מופחת של הפיקדון, לגבי עובד זר המועסק בסיעוד בידי יחיד, וכן לסוגי עובדים כפי שיקבע כאמור";
- (2) בסעיף קטן (ב), בכל מקום, במקום "השר" יבוא "שר הפנים";
- (3) בסעיף קטן (ב1), במקום "השר" יבוא "שר הפנים";
- (4) בסעיף קטן (ד), במקום "השר" יבוא "שר הפנים";
- (5) בסעיף קטן (ז) –
- (א) ברישה, במקום "השר" יבוא "שר הפנים";

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 9** סעיף וי לחוק עוסק בתשלום דמי ההיתר בעד היתר שניתן להעסקת עובד זר בענף הבניין. סעיף קטן (ג) שבו קובע כי דמי ההיתר ייגבו בידי שר התמ"ת, וכי שר התמ"ת רשאי, בהתייעצות עם השרים הרלוונטיים, לקבוע הוראות בעניין פטורים והחזרים של דמי ההיתר ושל אגרת הבקשה ששילם המבקש. לאור העברת הסמכות להתיר העסקת עובדים זרים לרשות, מוצע להעביר את סמכות שר התמ"ת לפי סעיף זה לשר הפנים, בהסכמת שר האוצר ובהתייעצות עם שר התמ"ת.
- סעיף 8** סעיף וי לחוק קובע כי מעביד המבקש להעסיק עובד זר ישלם אגרת בקשה בעד כל עובד זר שהוא מבקש להעסיק. עוד קובע הסעיף כי מעביד שניתן לו היתר להעסיק עובד זר לפי סעיף ויג, ישלם אגרה שנתית בעבור כל אשרה ורישיון לשיבת ביקור למטרת עבודה בישראל שיינתנו לעובד זר.
- סעיף ו(ג) בנוסחו היום, קובע כי שר התמ"ת רשאי, בהסכמת שר האוצר, בהתייעצות עם שר הפנים ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע הוראות לעניין דרכי תשלום אגרת בקשה ואגרה שנתית, וכן הוראות בדבר פטור או סכום מופחת של אגרת בקשה או אגרה שנתית בעבור עובד זר המועסק בסיעוד במקרים המפורטים בסעיף. לאור העברת הסמכויות להתרת העסקת עובדים זרים לרשות, מוצע להעביר את הסמכות לפי סעיף זה לשר הפנים, אשר יפעיל אותה בהסכמת שר האוצר, לאחר התייעצות עם שר התמ"ת ובאישור ועדת הכספים של הכנסת.
- סעיף 10** סעיף ויא לחוק עוסק בהפקדת כספים לטובת העובד הזר ולהבטחת יציאתו מישראל. מוצע להשאיר בידי שר התמ"ת את הסמכות לקבוע, בהסכמת שר האוצר, בהתייעצות עם שר הפנים ובאישור הוועדה את גובה הסכום שעל המעסיק להפקיד לפי סעיף זה, וכן פטורים וסכומים מופחתים של פיקדון ליחיד המעסיק עובד זר בסיעוד ולסוגי עובדים שיקבע השר יחד עם זאת, בעקבות העברת סמכויות יחידת הסמך לעניין זה לרשות, מוצע כי הסמכות בעניין אופן תשלום הפיקדון לעובדים, וכן המועדים והדרכים לתשלום הכספים לפיקדון, תועבר לשר הפנים, בהסכמת שר האוצר ובאישור הוועדה. בנוסף, מוצע להבהיר כי האמור בסעיף אינו בא להטיל על המדינה חובה

(ב) בפסקה (א3), המילים "בהסכמת שר הפנים" – יימחקו;

(ג) פסקה (4) – תימחק;

(6) אחרי סעיף קטן (ח) יבוא:

"(ט) הוראות סעיף (כב) יחולו, בשינויים המחויבים, לגבי הפיקדון, ולגבי כל סכום כסף אחר שהיה על מעביד להעביר לפי סעיף זה לקרן או לחשבון הבנק."

11. בסעיף ויג לחוק העיקרי – תיקון סעיף ויג

(1) בסעיף קטן (א), במקום "התיר הממונה" יבוא "הממונה או עובד רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול במשרד הפנים שהוא הסמיכו לכך, התיר";

(2) בסעיף קטן (ג), במקום "שהשר ושר הפנים קבעו" יבוא "שר הפנים קבע".

12. בסעיף ויד לחוק העיקרי – תיקון סעיף ויד

(1) בריש, במקום "השר" יבוא "שר הפנים בהתייעצות עם השר";

(2) בפסקה (1), בכל מקום, במקום "השר" יבוא "שר הפנים בהתייעצות עם השר".

13. בסעיף ויז לחוק העיקרי – תיקון סעיף ויז

(1) בסעיף קטן (א), במקום "השר" יבוא "שר הפנים בהתייעצות עם השר";

(2) בסעיף קטן (ה), במקום "לשר" יבוא "לשר הפנים בהתייעצות עם השר".

14. בסעיף ויח(ו) לחוק העיקרי, במקום "השר בהסכמת" יבוא "שר הפנים, בהתייעצות עם השר ובהסכמת". תיקון סעיף ויח

15. בסעיף ויט(א) לחוק העיקרי, במקום "שיקבעו בתקנות" יבוא "שיקבע שר הפנים בהתייעצות עם השר". תיקון סעיף ויט

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 13 פרק ד' לחוק דן בתשלום שכר ותנאי עבודה לעובדים מהאזור, באמצעות מדור התשלומים שביחידת הסמך לעובדים זרים, ומסמך את שר התמ"ת לקבוע כללים לביצוע תשלומים אלה, וכן לקבוע, בהסכמת שר האוצר, את שיעור הניכוי מהסכומים המועברים לרשות הפלסטינית לכיסוי הוצאות הגבייה. בשל העברת מדור התשלומים האמור לרשות, מוצע להסמיך את שר הפנים לקבוע כללים לביצוע התשלומים האמורים, בהתייעצות עם שר התמ"ת, וכן להסמיך את שר הפנים, בהסכמת שר האוצר, לקבוע את סכום הניכוי לכיסוי הוצאות הגבייה.

סעיף 14 סעיף ויח לחוק דן בתשלום שכר העבודה לעובד מהאזור על ידי הממונה והעברת ניכויים. סעיף קטן (ו) שבו קובע כי הממונה רשאי לנכות מסכומים שהוא מעביר לפי הוראות סעיפים קטנים (ב) ו-(ד) לאותו סעיף, סכום לכיסוי הוצאותיו בגביית הסכומים ומתן התשלומים, כפי שקבע שר התמ"ת בהסכמת שר האוצר. לאור העברת מדור התשלומים לרשות, מוצע כי תקנות לעניין זה יקבעו בידי שר הפנים, בהתייעצות עם שר התמ"ת ובהסכמת שר האוצר.

סעיף 15 סעיף ויט לחוק קובע שמעביד ימסור לממונה, על גבי טפסים שייקבעו בתקנות, דוחות חודשיים הכוללים פרטים כמפורט באותו סעיף. לאור העברת מדור

כלשהי כלפי עובד או אדם אחר לגבי סכומים שלא הופקדו או נגבו בהתאם לסעיף, בדומה לסייג הקיים היום בסעיף (כב) לחוק לגבי גומול עבודה של עובדים מהאזור, המשולם באמצעות הממונה לפי פרק ד' לחוק.

סעיף 11 סעיף ויג לחוק דן באיסור להעסיק עובד זר בלא היתר בכתב מאת הממונה, או שלא בהתאם לתנאי ההיתר שנקבעו על ידו בנהלים. הסעיף קובע כי האיסור האמור לא יחול לגבי סוגי עובדים זרים ששר התמ"ת ושר הפנים קבעו לפי סעיף (ג) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן – חוק הכניסה לישראל). מאחר שהסמכות להתיר העסקת עובד זר לפי סעיף זה מועברת לממונה ברשות או מי שהוא הסמיך לכך, מוצע לתקן את הסעיף ולקבוע כי שר הפנים יהא רשאי לקבוע את סוגי העובדים הזרים שניתן להעסיק בלא צורך בהיתר, ולבטל את חובת ההתייעצות עם שר התמ"ת לעניין זה. עוד מוצע לבצע תיקון מקביל בסעיף (ג) לחוק הכניסה לישראל (ר' להלן בסעיף 25 להצעת החוק).

סעיף 12 עניינו של סעיף ויד לחוק בסמכות שר התמ"ת לקבוע תנאים בתקנות להיתר להעסקת עובד זר. לאור העברת הסמכות למתן היתרים להעסקת עובדים זרים לרשות, מוצע להסמיך את שר הפנים לקבוע תנאים אלה, בהתייעצות עם שר התמ"ת.

16. תיקון סעיף זכ"ב בסעיף זכ"ב (לחוק העיקרי, במקום "השר" יבוא "שר הפנים בהתייעצות עם השר".
17. תיקון סעיף זכ"א בסעיף זכ"א לחוק העיקרי, אחרי "השר" יבוא "בהסכמת שר הפנים".
18. הוספת פרק ד'3 אחרי סעיף זכ"א לחוק העיקרי יבוא:

"פרק ד'3: ממונה על זכויות עובדים זרים

הממונה על זכויות עובדים זרים ותפקידיו

16. (א) השר יסמך, מבין עובדי משרדו, עובד שיהיה ממונה על הזכויות של עובדים זרים בתחום דיני העבודה (להלן – הממונה על זכויות עובדים זרים).

17. (ב) תפקידו של הממונה על זכויות עובדים זרים לפעול כלפי מעבידים, מעסיקים בפועל ומתווכי כוח אדם, לאכיפת זכויות העובדים הזרים לפי דיני העבודה ולקידום ההכרה בזכויות אלה, ובכלל זה –

(1) לטפח תודעה ציבורית לעניינים שבתחומי תפקידו, באמצעות חינוך, הדרכה והסברה;

(2) לשתף פעולה בתחומי תפקידו, עם אנשים או גופים אחרים, ובכלל זה מעסיקים ועובדים;

(3) להתערב בהליכים משפטיים בעניינים שבתחומי תפקידו, ברשות בית הדין לעבודה או בית משפט מוסמך אחר שההליך מתנהל לפניו;

(4) לטפל בתלונות מטעם עובדים זרים נגד מעבידים, מעסיקים בפועל ומתווכי כוח אדם, בתחומי תפקידו;

(5) לבצע כל פעולה אחרת שתוטל עליו על פי דין.

18. (ג) הממונה על זכויות עובדים זרים ימלא את תפקידו ויפעיל את סמכויותיו כאמור בפרק זה, בהתאם לסדרי עדיפויות שיקבע לאחר היוועצות עם גופים ציבוריים וארגוני זכויות עובדים שהם לדעתו נוגעים בדבר.

ד ב ר י ה ס ב ר

16. **סעיף 18** כדי לחזק את ההגנה על זכויות העובדים הזרים בעקבות מעבר חלק מסמכויות משרד התמ"ת לגבי עובדים זרים, לרשות, כאמור לעיל, מוצע להרחיב ולהגדיר את תפקידו של הממונה על זכויות עובדים זרים הפועל כיום במשרד התמ"ת, ולעגן אותו בחקיקה ראשית. לפיכך מוצע להוסיף לחוק את פרק ד'3 שעניינו הממונה על זכויות עובדים זרים, כפי שיפורט להלן.

לסעיף זכ"ב המוצע

מוצע כי שר התמ"ת יסמך מבין עובדי משרדו עובד שיהיה ממונה על הזכויות של עובדים זרים בתחום דיני העבודה. כן מוצע כי תפקידו של הממונה על זכויות עובדים זרים יהיה לפעול כלפי מעבידים, מעסיקים בפועל ומתווכי כוח אדם, לאכיפת זכויות העובדים הזרים לפי דיני העבודה ולקידום ההכרה בזכויות אלה, ובכלל זה: לטפח תודעה ציבורית לעניינים שבתחומי תפקידו, לשתף

התשלומים לרשות, מוצע לקבוע כי תקנות כאמור ייקבעו בידי שר הפנים בהתייעצות עם השר.

16. **סעיף 16** סעיף זכ"ב לחוק קובע, בין השאר, כי מי שמגיש תביעה בעניין סכום גמול עבודה שלא נגבה על ידי הממונה מהמעביד, ולגבי כל זכות הנובעת ממנו, ימסור לממונה הודעה על הגשת תביעתו בדרך שיקבע השר. לאור העברת מדור התשלומים לרשות, מוצע כי תקנות לפי סעיף זה ייקבעו על ידי שר הפנים בהתייעצות עם השר.

17. **סעיף 17** סעיף זכ"א לחוק מסמך את שר התמ"ת לקבוע בצו, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, כי הוראות פרק זה יחולו גם לגבי עובדים שאינם עובדי האזור, שאינם רשומים במרשם האוכלוסין, בשינויים שיפורטו בצו. לאור העברת מדור התשלומים לרשות, מוצע כי צו כאמור ייקבע בהסכמת שר הפנים.

1. וכג. (א) לצורך מילוי תפקידו לפי חוק זה, ובכלל זה בירור תלונות כאמור בסעיף 4(ב)4, רשאי הממונה על זכויות עובדים זרים לדרוש מכל גוף מבוקר המנוי בסעיף 9(1), (2) ו-4(4) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958², כל ידיעה, מסמך או דין וחשבון (בסעיף זה – מידע) שהם בתחום סמכותו של אותו גוף.

(ב) סבר השר הממונה כי מסירת מידע על ידי גוף כאמור בסעיף קטן (א) עלולה לסכן את ביטחון המדינה, את יחסי החוץ שלה או את שלום הציבור, רשאי הוא להורות כי אותו מידע לא יימסר; ואולם אם ניתן למסור לממונה על זכויות עובדים זרים חלק מן המידע שלגביו לא קיים חשש לסכנה כאמור, יימסר אותו חלק מן המידע; בסעיף קטן זה, "השר הממונה" – השר הממונה על תחום פעילותו של הגוף שממנו נדרש המידע.

(ג) לא יימסר מידע לפי סעיף זה אם מסירתו אסורה לפי כל דין.

(ד) גוף כאמור בסעיף קטן (א) רשאי לדחות בקשה למסירת מידע על פי סעיף זה, בשל אחד מהטעמים המפורטים בסעיף 8 לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998³.

2. וכד. (א) לשם מילוי תפקידו בטיפול בתלונות כאמור בסעיף 4(ב)4, רשאי הממונה על זכויות עובדים זרים להורות למעביד, למעסיק בפועל, או למתווך כוח אדם, למסור לו נתונים בעניין קיום חובותיו לפי דיני העבודה כלפי עובד זה. (ב) בהוראה לפי סעיף קטן (א), ייקבע פרק הזמן מיום מסירת ההוראה לביצוע הפעולות המפורטות בה. (ג) המצאת הוראה לפי סעיף קטן (א) תהיה בהתאם להוראות סעיף 237 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982⁴, בשינויים המחויבים.

הוראה למסירת
נתונים

ד ב ר י ה ס ב ר

מבקר המדינה, התשי"ח-1958, כל ידיעה מסמך או דו"ח שהם בתחום סמכותו של אותו גוף, בכפוף לסייגים לעניין: מידע שלדעת השר הממונה על אותו גוף, מסירתו עלולה לסכן את ביטחון המדינה, את יחסי החוץ שלה או את שלום הציבור; מידע שמסירתו אסורה לפי כל דין; ומידע שניתן לדחות את מסירתו בשל אחד מהטעמים המפורטים בסעיף 8 לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998.

לסעיף 1 וכד המוצע

מוצע שהממונה על זכויות עובדים זרים יהא רשאי להורות למעביד, למעסיק בפועל או למתווך כוח אדם, למסור לו נתונים בעניין קיום חובותיו לפי דיני העבודה כלפי עובד זה בתוך פרק זמן שיראה. כן מוצע כי המצאת

פעולה בתחומי תפקידו עם אנשים וגופים אחרים, להתערב בהליכים משפטיים בעניינים שבתחומי תפקידו ברשות בית משפט מוסמך, לטפל בתלונות מטעם עובדים זרים נגד מעסיקים, מעסיקים בפועל ומתווכי כוח אדם בתחומי תפקידו ולבצע כל פעולה אחרת שתוטל עליו לפי דין.

מילוי תפקידו והפעלת סמכויותיו של הממונה על זכויות עובדים זרים, תיעשה בהתאם לסדרי עדיפויות שיקבע לאחר התייעצות עם גופים ציבוריים וארגוני זכויות עובדים שלדעתו נוגעים בדבר.

לסעיף 1 וכג המוצע

לצורך מילוי תפקידו, רשאי הממונה על זכויות עובדים זרים לדרוש מגוף מבוקר לפי סעיפים 1(9), (2) ו-4(4) לחוק

² ס"ח התשי"ח, עמ' 92.

³ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

⁴ ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

(ד) מי שאינו ממלא אחר הוראה לפי סעיף קטן (א), דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977⁵ (להלן – חוק העונשין), וקנס נוסף, בשיעור של 5% מהקנס כאמור, לכל יום שבו נמשכת העבירה מעבר לפרק הזמן שנקבע בהוראה.

107. הגשת תביעה בידי הממונה וכה. הוגשה תלונה כאמור בסעיף 4(ב), רשאי הממונה, בתחומי תפקידו, להגיש בבית הדין לעבודה תביעה אזרחית נגד מעבידים, מעסיקים בפועל ומתווכי כוח אדם, בעילות הנובעות מן התלונה; קבע בית הדין כי נתבע פגע בזכויותיו של עובד זר (בסעיף זה – הנפגע), רשאי הוא ליתן גם סעד כספי לטובת הנפגע, ובלבד שהנפגע נתן את הסכמתו לכך וניתנה לו הזדמנות לטעון את טענותיו לפני בית הדין במסגרת ההליך האמור; הכרעת בית הדין בעניין הסעד הכספי תהווה מעשה בית דין לגבי הנתבע ולגבי הנפגע.

108. צו כללי בית הדין לעבודה רשאי, על פי בקשת הממונה על זכויות עובדים זרים, לתת אחד מאלה, לפי העניין:

(1) צו למעביד המורה לו לנקוט פעולות כלליות הנוגעות לעובדיו הזרים, כולם או חלקם, לשם קיום חובותיו כלפיהם לפי דיני העבודה;

(2) צו למעסיק בפועל המורה לו לנקוט פעולות כלליות הנוגעות לעובדים הזרים המועסקים אצלו בפועל, כולם או חלקם, לשם קיום חובותיו כלפיהם לפי דיני העבודה;

(3) צו למתווך כוח אדם המורה לו לנקוט פעולות כלליות הנוגעות לעובדים הזרים שהוא פעל בעניינם, כולם או חלקם, לשם קיום חובותיו כלפיהם לפי דיני העבודה.

109. לבית הדין לעבודה סמכות ייחודית לדון בתובענה שעילתה בהוראות פרק זה. סמכות שיפוט

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 107 המוצע

מוצע כי בית הדין לעבודה יהא רשאי, על פי בקשת הממונה על זכויות עובדים זרים, לתת צו נגד מעביד, מעסיק בפועל או מתווך כוח אדם המורה להם לנקוט פעולות כלליות הנוגעות לעובדים זרים, שהם מעסיקים בפועל, מעבידים או פועלים בעניינם, לפי העניין, לשם קיום חובותיהם כלפי העובדים הזרים לפי דיני העבודה.

לסעיף 108 המוצע

מוצע להקנות לבית הדין לעבודה סמכות ייחודית לדון בתובענה שעילתה בהוראות פרק זה. כפי שגם עולה במפורש מהתיקון המוצע לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000 (ר' להלן בדברי הסבר לסעיף 29 להצעת החוק). הכוונה היא כי גם כל עתירה או תקיפה של החלטת הממונה על זכויות עובדים זרים בהפעילו את

ההוראה תהיה בהתאם לסעיף 237 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, בשינויים המחויבים, וכי מי שאינו ממלא אחר הוראה לפי הסעיף צפוי לקנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין), וקנס נוסף לכל יום שבו נמשכת העבירה.

לסעיף 109 המוצע

מוצע כי הממונה על זכויות עובדים זרים יהא רשאי, בתחומי תפקידו, להגיש תביעה אזרחית לבית הדין לעבודה נגד מעבידים, מעסיקים בפועל ומתווכי כוח אדם, בעילות הנובעות מן התלונה שהוגשה אליו. במסגרת תביעה כאמור, אם קבע בית הדין כי נתבע פגע בזכויותיו של עובד זר (להלן – הנפגע), רשאי הוא לתת גם סעד כספי לטובת הנפגע, אם הנפגע הסכים לכך וניתנה לו הזדמנות לטעון את טענותיו לפני בית הדין. הכרעת בית הדין בעניין הסעד הכספי תהווה מעשה בית דין הן לגבי הנתבע והן לגבי הנפגע.

⁵ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

סייגים להפעלת סמכויות הממונה על זכויות עובדים זרים

ב.ח. על אף האמור בפרק זה, סמכויות הממונה על זכויות עובדים זרים לפי פרק זה, לא יופעלו כלפי –

(1) המדינה או גוף מבוקר המנוי בסעיף 9(1), (2) ו-4 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958, למעט הסמכות לדרוש מידע כאמור בסעיף וכג;

(2) יחיד, לגבי עובד זר שהוא מעסיק בסיעוד שלא במסגרת עסקו או משלח ידו, למעט במקרים שבהם קיים חשש לסחר בבני אדם, להחזקה בתנאי עבדות או לעבודת כפייה, כמשמעותם בסימן ז' שבפרק י' לחוק העונשין, או להטרדה מינית, כהגדרתה בסעיף 7(א)(1) לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988.⁶

הפעלת סמכויות הממונה על זכויות עובדים זרים – אי-השפעה על הרחקת עובד זר

וכט. הגשת תלונה לממונה על זכויות עובדים זרים או הפעלת סמכויות הממונה על זכויות עובדים זרים לפי פרק זה, ובכלל זה הגשת תביעה כאמור בסעיף וכה, כשלעצמן, לא יהיו שיקול למניעת הרחקתו של עובד זר מישראל לפי דין או לעיכוב ההרחקה כאמור.

דין וחשבון שנתי

ול. הממונה על זכויות עובדים זרים יגיש לשר, בסוף כל שנה, דין וחשבון שנתי על פעילותו; הדין וחשבון יפורסם בדרך שיוורה השר.

19. בסעיף 3א(ב) לחוק העיקרי, ברישה, במקום "ושר העבודה והרווחה" יבוא "ושר תיקון סעיף 3א הפנים".

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף ול המוצע

מוצע כי הממונה על זכויות עובדים זרים יגיש לשר, בסוף כל שנה, דין וחשבון שנתי על פעילותו, שיפורסם בדרך שיוורה השר.

סעיף 19 סעיף 3א לחוק עוסק בחובת מעביד של עובד זר לספק לעובד ערכות מגן להתגוננות אזרחית. בהתאם לסעיף קטן (ב) שבו, בנוסחו כיום, שר הביטחון, בהסכמת שר האוצר ושר העבודה והרווחה, רשאי לקבוע את התשלום בעבור ערכות המגן. דרכי רכישת ערכות המגן, דרכי חלוקתן למעבידים ומועדי החלוקה, דרכי החזקת ערכות המגן, הטיפול בהן וכן הדרכים והתנאים להחזרתן ואת המועד והנסיבות שבהם יש לשאת את ערכות המגן, להתקינן או להשתמש בהן בכל דרך אחרת.

בשל העברת הסמכויות בעניין עובדים זרים לרשות, מוצע לתקן את הסעיף כך ששר הביטחון יקבע את התנאים האמורים בסעיף קטן (ב) בהסכמת שר האוצר ושר הפנים, ובלא צורך בהסכמת שר התמ"ח.

סמכויותיו השונות לפי פרק ד'3 המוצע, לא תידון בבית משפט לענינים מינהליים אלא בבית הדין לעבודה. זאת מאחר שסמכויות הממונה על זכויות עובדים זרים יופעלו בתחום דיני העבודה בלבד.

לסעיף וכח המוצע

מוצע לקבוע כי על אף האמור בפרק ד'3 המוצע, סמכויות הממונה על זכויות עובדים זרים לא יופעלו כלפי המדינה או כלפי גוף מבוקר לפי סעיפים 9(1) (2) ו-4 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958, למעט הסמכות לדרוש מידע מאותם גופים כמפורט בסעיף וכח המוצע. כמו כן, סמכויות הממונה על זכויות עובדים זרים לא יופעלו כלפי יחיד המעסיק עובד זר בסיעוד שלא במסגרת עסקו או משלח ידו, למעט במקרים שבהם קיים חשש לסחר בבני אדם, להחזקה בתנאי עבדות או לעבודת כפייה או להטרדה מינית.

לסעיף וכט המוצע

מוצע להבהיר כי הגשת תלונה לממונה על זכויות עובדים זרים או הפעלת סמכויותיו לפי פרק זה, ובכלל זה הגשת תביעה כאמור בסעיף וכה המוצע, כשלעצמן, לא יהיו שיקול למניעת הרחקתו של עובד זר מישראל לפי דין או לעיכוב ההרחקה כאמור.

⁶ ס"ח התשמ"ח, עמ' 38; התשס"ו, עמ' 190.

- הסמכת מפקחים 5ב. (א) השר ושר הפנים רשאים להסמיך מפקחים, כל שר מבין עובדי משרדו, לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק זה.
- (ב) לא יוסמך מפקח לפי סעיף זה אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:

- (1) משטרת ישראל הודיעה, בתוך שלושה חודשים ממועד פנייתו של השר או של שר הפנים אליה, לפי העניין, כי היא אינה מתנגדת להסמכתו מטעמים של ביטחון הציבור, לרבות בשל עברו הפלילי;
- (2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי חוק זה, כפי שהורו השר או שר הפנים, לפי העניין, בהסכמת השר לביטחון הפנים;
- (3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים, ככל שהורו השר או שר הפנים, לפי העניין, בהסכמת השר לביטחון הפנים.

תיקון סעיף 6 .21. בסעיף 6 לחוק העיקרי –

- (1) בסעיף קטן (א), ברישה, במקום "רשאי עובד משרד העבודה והרווחה שהשר הסמיכו לכך בכתב" יבוא "רשאי מפקח שהוסמך לפי סעיף 5ב";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום הרישה יבוא "היה למפקח חשד לביצוע עבירה שבתחום פיקוחו, רשאי הוא –";
- (3) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ו) מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי חוק זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

- (1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו, והוא לובש מדי מפקח, בצבע ובצורה שהורו לעניין זה השר ושר הפנים, ובלבד שהמדים כאמור אינם נחזים להיות מדי משטרה;

ד ב ר י ה ס ב ר

מטעם משרד הפנים בלבד, את אלה שייאכפו על ידי מפקחים מטעם משרד התמ"ת בלבד, ואת אלה שייאכפו על ידי שני המשרדים במקביל, תוך ששני המשרדים יקבעו נהלים לצורך תיאום פעילויות האכיפה ביניהם.

כך, למשל, מוצע שמפקחים מטעם משרד הפנים יפקחו באופן בלעדי על קיום תנאי ההיתרים שניתנו על ידי הממונה, וכן לגבי עבירות שעניינן העסקת עובד זר בניגוד לתנאי ההיתר או בניגוד לתנאי רישיון העבודה של העובד, העסקת עובד זר בלא אישור רפואי, אי הגשת דו"ח לממונה, הלנה שלא כדין לפי סעיף 2א לחוק, מסירת מידע כוזב לפי פרק 2' לחוק, תיווך שלא כדין, ועבירות בקשר לחובת אספקת ערכת מגן לעובד זה.

כן מוצע שמפקחים מטעם משרד התמ"ת והפנים יוסמכו במקביל לאכוף עבירות בעניין ביטוח רפואי ומגורים הולמים של עובדים זרים, מלבד עבירות בעניין ניכוי שלא

סעיף 20 לאור העברת סמכויות לפי החוק לשר הפנים, מוצע לקבוע, בסעיף 5ב המוצע, כי גם שר התמ"ת וגם שר הפנים יהיו רשאים להסמיך מפקחים, כל שר מבין עובדי משרדו, לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי החוק. כן מוצע לקבוע כי תנאי להסמכת מפקח כאמור הוא קיומם של כל אלה: הודעת משטרת ישראל כי היא אינה מתנגדת להסמכת המפקח מטעמים של ביטחון הציבור; המפקח המיועד קיבל הכשרה מתאימה כפי שהורו השר או שר הפנים, לפי העניין, בהסכמת השר לביטחון הפנים; המפקח עומד בתנאי כשירות נוספים שקבעו השר או שר הפנים, לפי העניין, בהסכמת השר לביטחון פנים.

סעיף 21 סעיף 6 לחוק דן בסמכויות המפקחים שהוסמכו בידי שר התמ"ת לצורך פיקוח על ביצוע ההוראות לפי החוק, בעקבות העברת חלק מסמכויות הפיקוח לפי החוק לרשות, מוצע לתקן את הסעיף האמור ולפרט בו את סעיפי החוק אשר ייאכפו על ידי מפקחים

- (2) יש בידו תעודת מפקח החתומה בידי השר או שר הפנים, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג על פי דרישה.
- (ז) בסעיף זה, "עבירה שבתחום פיקוחו", של מפקח –
- (1) לגבי מפקח שהסמיך השר – עבירה מהעבירות המפורטות להלן:
- (א) עבירות לפי סעיפים 2(ב), 3, 4, 5, 7, 8, 9, 4(ג) ו-5א;
- (ב) עבירה לפי סעיף 2(ג), למעט לגבי העניינים האמורים בסעיף 2(ב);
- (ג) עבירה לפי סעיף 5, לגבי העבירות המנויות בפסקאות (1) ו-2;
- (2) לגבי מפקח שהסמיך שר הפנים – עבירה מהעבירות המפורטות להלן:
- (א) עבירות לפי סעיפים 2(א), 2(ב), 1, 5, 6 ו-8, 2א, 2ב, 3, 3א(ג) ו-4;
- (ב) עבירות לפי סעיף 2(ב), 3 ו-4, למעט לעניין ניכוי משכר;
- (ג) עבירות לפי סעיף 2(ג), לגבי העניינים האמורים בסעיפים 1, 2, 3 ו-4, למעט לעניין ניכוי משכר;
- (ד) עבירה לפי סעיף 5, לגבי העבירות המנויות בפסקאות (1) עד (3).

החלפת סעיף 6א

22. במקום סעיף 6א לחוק העיקרי יבוא:

- "ניידות עובדים זרים 6א. (א) שר הפנים, בהתייעצות עם השר, רשאי לקבוע בתקנות הוראות, תנאים וסייגים בדבר מעבר של עובד זר בין מעבידים, לרבות הוראות בדבר התחשבות בין מעבידים בשל אגרה ששולמה לפי סעיף 1.
- (ב) השר, בהסכמת שר הפנים, רשאי לקבוע בתקנות הוראות, תנאים וסייגים בדבר התחשבות בשל סכומים שהופקדו בחשבון הבנק לפי הוראות סעיף 1א, במקרה של מעבר של עובד זר בין מעבידים כאמור בסעיף קטן (א).
- (ג) תקנות לפי סעיף קטן (א) לעניין התחשבות בין מעבידים בשל אגרה ששולמה לפי סעיף 1, ותקנות לפי סעיף קטן (ב), טעונות הסכמת שר האוצר."

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 22 סעיף 6א לחוק מסמיך את שר התמ"ת, בהתייעצות עם שר הפנים, לקבוע בתקנות הוראות ותנאים למעבר עובדים זרים בין מעבידים. הסכמת שר האוצר לתקנות כאמור, נדרשת לגבי הוראות בעניין התחשבות בין מעבידים ובעניין סכומי אגרות ופיקדונות. לאור העברת סמכויות יחידת הסמך לעובדים זרים שבמשרד התמ"ת לרשות, מוצע להסמיך את שר הפנים לקבוע את ההוראות בדבר מעבר של עובד זר בין מעבידים לרבות התחשבות בין מעבידים בשל אגרה שנתית, בהתייעצות עם שר התמ"ת, ובהסכמת שר האוצר לגבי ההתחשבות האמורה.

כדין משכר בגין ביטוח או מגורים, שייאכפו על ידי משרד התמ"ת בלבד, וכן לגבי עבירת אי-אחזקת מסמכים ואי-הפקדת פיקדון, וזאת תוך תיאום בין שני המשרדים.

בסוף, מוצע כי כל שאר העבירות לפי החוק, ובכלל זה עבירות בעניין חוזה עבודה, ניכויים מהשכר, ותלושי שכר, ייאכפו על ידי מפקחי משרד התמ"ת בלבד.

בנוסף מוצע כי מפקח יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי החוק, רק בעת מילוי תפקידו וכשהוא מוזהה באמצעות תג המזהה אותו ואת תפקידו, ולובש מדי מפקח, ונושא תעודת מפקח שאותה יציג על פי דרישה.

(1) בסעיף 1, בהגדרה "השר", במקום "שר העבודה והרווחה" יבוא "שר התעשייה המסחר והתעסוקה";

(2) בסעיף 10 -

(א) במקום סעיף קטן (א), יבוא:

"(א) (1) לא יעסוק אדם כקבלן כוח אדם הנותן שירותי כוח אדם של עובדים שאינם תושבי ישראל, אלא אם כן ניתן לו היתר מיוחד לכך מאת שר הפנים ועל פי תנאי ההיתר האמור.

(2) היתר לפי פסקה (1) יינתן רק לתאגיד שמטרתו ועיסוקו היחידים מתן שירותי כוח אדם של עובדים שאינם תושבי ישראל.

(3) תאגיד שהוא בעל היתר לפי פסקה (1), יהא פטור מחובת רישיון לפי סעיף 2.

(4) על בקשה להיתר, היתר ובעל היתר לפי פסקה (1), יחולו הוראות פרק זה בעניין בקשה לרישיון, רישיון ובעל רישיון, בשינויים המחויבים ובשינוי זה: הסמכויות הנתונות לשר לפי פרק זה, ובכלל זה הסמכות להתקין תקנות, יהיו נתונות לשר הפנים בהתייעצות עם השר.

(א) לא יעסוק אדם כקבלן כוח אדם הנותן שירותי כוח אדם של עובדים מישראל במקום עבודה בחוץ לארץ, אלא אם כן ניתן לו היתר מיוחד לכך מאת השר ועל פי תנאי ההיתר האמור, וזאת נוסף על הרישיון כאמור בסעיף 2; על בקשה להיתר, היתר ובעל היתר לפי סעיף קטן זה, יחולו הוראות פרק זה בעניין בקשה לרישיון, רישיון ובעל רישיון, בשינויים המחויבים";

ד ב ר י ה ס ב ר

במסגרת העברת התחום האמור לסמכות שר הפנים, וכן כדי לייחד את התחום המועבר ולהקל על פיקוח הרשות על בעלי ההיתרים, מוצע לעגן בחקיקה את הנוהל הקיים ולפיו היתר לקבלן כוח אדם הנותן שירותי כוח אדם של עובדים שאינם תושבי ישראל, יינתן רק לתאגיד שמטרתו ועיסוקו היחידים הם במתן שירותי כוח אדם של עובדים שאינם תושבי ישראל. המשמעות היא שקבלני כוח אדם בעלי היתרים מיוחדים לפי סעיף 10(א) המוצע, לא יוכלו לעסוק בפעילות אחרת מלבד הפעילות המוגדרת בהיתר.

בנוסף, מוצע לקבוע כי תאגיד בעל היתר לפי סעיף 10(א) המוצע, יהא פטור מחובת קבלת רישיון כללי משר התמ"ת לעסוק כקבלן כוח אדם לפי סעיף 2 לחוק קבלני כוח אדם.

כמו כן מוצע לקבוע כי כל סמכויות שר התמ"ת לפי פרק ב' לחוק קבלני כוח אדם, לגבי בקשה לרישיון, רישיון ובעל רישיון, יחולו לגבי ההיתר המיוחד שיעניק שר הפנים לפי התיקון המוצע, בשינויים המחויבים, וכי הסמכויות הנתונות לשר התמ"ת לפי פרק ב' לחוק האמור, ובכלל זה סמכות התקנת תקנות לעניין קבלני כוח אדם הנותנים שירותי כוח אדם של עובדים שאינם תושבי ישראל, יועברו לשר הפנים בהתייעצות עם שר התמ"ת.

השר הוא שר התמ"ת ולא שר העבודה והרווחה, וזאת בשל השינוי שחל בשנת 2003 בתחומי הפעילות של המשרדים הרלוונטיים (כמפורט לעיל בדברי ההסבר לסעיף 1 להצעת החוק).

לפסקה (2)

סעיף 10 לחוק קבלני כוח אדם, בסעיף קטן (א) שבו, אוסר על אדם לעסוק כקבלן כוח אדם הנותן שירותי כוח אדם של עובדים שאינם תושבי ישראל, או של עובדים מישראל במקום עבודה בחוץ לארץ, אלא אם כן ניתן לו, בנוסף לרישיון לעסוק כקבלן כוח אדם לפי סעיף 2 לחוק האמור, היתר מיוחד לכך מאת שר התמ"ת, ועל פי תנאי ההיתר האמור.

לאור החלטת הממשלה בעניין זה, והעברת הסמכות בעניין מתן היתר להעסקת עובדים זרים לרשות, מוצע להחליף את סעיף קטן (א) האמור ולקבוע כי הסמכות לתת היתר מיוחד לקבלן כוח אדם הנותן שירותי כוח אדם של עובדים שאינם תושבי ישראל, תעבור לשר הפנים, ואילו הסמכות לתת היתר מיוחד לקבלן כוח אדם הנותן שירותי כוח אדם של עובדים מישראל במקום עבודה בחוץ לארץ, תישאר בידי שר התמ"ת.

- (ב) בסעיף קטן (ב), הרישה עד המילים "בנוסף לכך" – תימחק, ובמקום "רשאי השר" יבוא "השר או שר הפנים, לפי העניין, רשאים".
- (ג) בסעיף קטן (ג)(2), במקום "השר, בהסכמת שר האוצר ובהתייעצות עם שר הפנים" יבוא "שר הפנים, בהתייעצות עם השר ובהסכמת שר האוצר";
- (3) בסעיף 19, במקום סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) השר רשאי להסמיך מפקחים, מבין עובדי משרדו, לשם פיקוח על ביצוע הוראות לפי חוק זה, למעט ההוראות לפי סעיף 10(א).
- (1א) שר הפנים רשאי להסמיך מפקחים, מבין עובדי משרד הפנים, לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק זה לגבי מי שנותן שירותי כוח אדם של עובדים שאינם תושבי ישראל, ובכלל זה פיקוח על ביצוע ההוראות לפי סעיף 10(א).";
- (4) בסעיף 20(ב), במקום "10(א)" יבוא "10(א) או (א1)";
- (5) במקום סעיף 25 יבוא:
- "ביצוע ותקנות 25. (א) השר ממונה על ביצוע ההוראות חוק זה למעט סעיף 10(א).
- (ב) שר הפנים ממונה על ביצוע ההוראות לפי סעיף 10(א).

ד ב ר י ה ס ב ר

שר הפנים מבין עובדי משרדו. הפיקוח על ביצוע שאר ההוראות לפי החוק האמור יישאר בידי מפקחים שיסמיך שר התמ"ת.

לפסקה (4)

סעיף 20 לחוק קבלני כוח אדם עוסק בענישה במקרה של הפרת ההוראות אותו חוק, ובין השאר בשל הפרת ההוראות סעיף 10(א) לחוק בעניין האיסור לעסוק, בלא היתר מיוחד או בניגוד לתנאי ההיתר, קבלן כוח אדם הנותן שירותי כוח אדם של עובדים שאינם תושבי ישראל או של עובדים מישראל במקום עבודה בחוץ לארץ. בשל התיקון המוצע של סעיף 10 לחוק האמור, ולפיו סעיף קטן (א) שבו יוחלף בשני סעיפים קטנים נפרדים – (א) ו-(א1), אשר כל אחד מהם דן בסוג אחר של היתר לפי אותו סעיף, מוצע להוסיף בסעיף 20(ב) לחוק האמור, גם את סעיף 10(א1) להוראות החוק שעל הפרתן מוטל עונש כאמור בסעיף 20(ב).

לפסקה (5)

סעיף 15 לחוק קבלני כוח אדם קובע כי שר התמ"ת ממונה על ביצוע החוק, והוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו. בשל העברת הסמכויות לעניין עובדים זרים לשר הפנים, מוצע לקבוע כי שר התמ"ת ממונה על ביצוע החוק האמור למעט סעיף 10(א), שעניינו בהיתר למתן שירותי כוח אדם של עובדים שאינם תושבי ישראל, וכי שר הפנים ממונה על ביצוע ההוראות לפי סעיף 10(א) האמור.

בסעיף קטן 10(א1) המוצע לחוק קבלני כוח אדם, מוצע לקבוע כי הסמכות ליתן היתר מיוחד לקבלן כוח אדם הנותן שירותי כוח אדם של עובדים מישראל במקום עבודה בחוץ לארץ, יישאר בידי שר התמ"ת, וכי ההוראות פרק ב' לחוק האמור לעניין בקשה לרישיון, רישיון ובעל רישיון יחולו על בקשה להיתר, היתר ובעל היתר לפי הסעיף המוצע, בשינויים המחויבים.

עוד מוצע לתקן את סעיף 10(ב) לחוק קבלני כוח אדם ולהבהיר כי שר התמ"ת ושר הפנים, לפי העניין, רשאים לסרב למתן היתר, כל אחד בתחום סמכותו, להתנות מתן היתר בתנאים ולקבוע תנאים נוספים בהיתר.

לבסוף, מוצע כי הסמכות לקבוע פטור מאגרה שנתית או סכום מופחת של אגרה שנתית לגבי היתר מיוחד להעסקת עובדים שאינם תושבי ישראל בענף הבניין, בסוגי עבודה מסוימים, תועבר לשר הפנים, בהתייעצות עם השר ובהסכמת שר האוצר.

לפסקה (3)

סעיף 19 לחוק קבלני כוח אדם, כנוסחו היום, קובע בסעיף קטן (א) שבו כי שר התמ"ת מוסמך למנות מפקחים מבין עובדי משרדו לשם פיקוח על ביצוע ההוראות החוק האמור. בשל העברת הסמכויות בעניין העסקת עובדים זרים לפי חוק זה לרשות, מוצע להחליף את סעיף קטן (א) האמור ולקבוע כי הפיקוח לעניין ביצוע ההוראות לפי החוק האמור לגבי מי שנותן שירותי כוח אדם של עובדים שאינם תושבי ישראל, ובכלל זה פיקוח על ביצוע ההוראות לפי סעיף 10(א) המוצע, ייעשה בידי מפקחים שיסמיך

(1) בסעיף 65 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום פסקה (1) יבוא:

"(1) לא תעסוק לשכה פרטית בתיווך עבודה לעובדים זרים, אלא אם כן ניתן לה היתר מיוחד לכך מאת שר הפנים ובתנאים שקבע בהיתר, ורשאי שר הפנים לקבוע בהיתר כי לשכה פרטית תפעל בעניינם של עובדים זרים ומעבידיהם, אף שלא בקשר לתיווך עבודה כאמור, בתנאים כפי שיקבע בהיתר.

(א) היתר לפי פסקה (1) יינתן רק לתאגיד שמטרתו ועיסוקו היחידים הם בעניינים כאמור באותה פסקה.

(ב) לשכה פרטית שהיא בעלת היתר לפי פסקה (א), תהא פטורה מחובת רישיון לפי סעיף 63.

(ג) לא תעסוק לשכה פרטית בתיווך עבודה שמקומה מחוץ לישראל או בתיווך עבודה לאנשים הנמצאים מחוץ לישראל, אלא אם כן ניתן לה היתר מיוחד לכך מאת השר ובתנאים שקבע בהיתר; הוראות סעיף זה באות להוסיף על חובת רישיון לפי סעיף 63;"

(ב) בסעיף קטן (ב) –

(1) במקום הרישה המסתיימת במילים "בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:" יבוא "הוראות פרק זה החלות לעניין בקשה לרישיון, רישיון ובעל רישיון, יחולו גם לענין בקשה להיתר, היתר ובעל היתר לפי סעיף זה, בשינויים המחויבים, ולעניין תיווך עבודה לעובדים זרים, גם בשינויים אלה:"

(2) בפסקה (1), במקום "השר" יבוא "שר הפנים";

(3) בפסקה (2), במקום "השר" יבוא "שר הפנים";

ד ב ר י ה ס ב ר

בדבר חובתה של לשכה פרטית לשלם לעובד זר שהיא פעלה בענייניו בתיווך עבודה בהיותו מחוץ לישראל, ואשר לא עבד בשנה הראשונה שלאחר הגעתו לישראל, או בחלק ממנה, תשלום בעד התקופה שבה לא עבד כאמור.

בשל העברת הטיפול בלשכות הפרטיות המתווכות עבודה לעובדים זרים, לרשות, מוצע לתקן את סעיף 65 לחוק שירות התעסוקה ולקבוע כי סמכויות שר התמ"ת לפי אותו סעיף, בקשר לתיווך עבודה לעובדים זרים, יועברו לשר הפנים.

כדי לייחד את התחום המועבר ולהקל על פיקוח הרשות על בעלי ההיתרים, מוצע לעגן בחקיקה את הנוהל הקיים לפיו היתר ללשכה פרטית הנותנת שירותי כוח אדם של עובדים שאינם תושבי ישראל, יינתן רק לתאגיד שמטרתו ועיסוקו היחידים הם בעניינים הקבועים בהיתר.

בנוסף, מוצע לקבוע כי לשכה פרטית בעלת היתר לפי סעיף 65(א)1 לחוק האמור, בנוסחו המוצע, תהא פטורה מחובת קבלת רישיון לתיווך כוח אדם משר התמ"ת לפי סעיף 63 לאותו חוק.

סעיף 27 לפסקה (1)

סעיף 65(א) לחוק שירות התעסוקה, התשי"ט-1959 (להלן – חוק שירות התעסוקה). אוסר על לשכה פרטית לעסוק בתיווך עבודה שמקומה מחוץ לישראל, בתיווך עבודה לאנשים הנמצאים מחוץ לישראל, ובתיווך עבודה לעובדים זרים, אלא אם כן ניתן לה היתר מיוחד לכך מאת שר התמ"ת ובתנאים שקבע בהיתר. כן קובע הסעיף כי השר רשאי לקבוע בהיתר כי לשכה פרטית תפעל בעניינם של עובדים זרים ומעבידיהם, אף שלא בקשר לתיווך עבודה כאמור, בתנאים שקבע בהיתר, וכי הוראות הסעיף באות להוסיף על חובת קבלת רישיון לתיווך כוח אדם לפי סעיף 63 לאותו חוק.

סעיף 65(ב) לחוק שירות התעסוקה מחיל את הוראות סעיפים 63, 64, 67 ו-68 לחוק האמור החלות לעניין רישיון ובעל רישיון, גם לעניין היתר ובעל היתר לפי סעיף 65, בשינויים המחויבים, ובשינויים מיוחדים המפורטים באותו סעיף לעניין עובדים זרים.

סעיף 65(ג) מסמיך את השר, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, לקבוע הוראות ותנאים

⁹ ס"ח התשי"ט, עמ' 32; התשס"ז, עמ' 56.

(4) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) הסמכויות הנתונות לשר לפי פרק זה, ובכלל זה הסמכות להתקין תקנות, יהיו נתונות לשר הפנים, בהתייעצות עם השר; הוראות פסקה זו לא יחולו על סמכויות השר לפי סעיף קטן (א)(ג1):";

(ג) בסעיף קטן (ג), בכל מקום, במקום "השר" יבוא "שר הפנים";

(2) אחרי סעיף 69 יבוא:

"הסכמת שר הפנים 69יא. "תקנות לפי פרק זה יותקנו בהסכמת שר הפנים." להתקנת תקנות

(3) בסעיף 74, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:

"(ב) עובד משרד הפנים ששר הפנים הסמיכו לכך בכתב, רשאי, לשם פיקוח על הוראות חוק זה לעניין תיווך עבודה לעובדים זרים, ובכלל זה לעניין היתרים לפי סעיף 65(א)(1), להיכנס בכל עת סבירה לכל לשכה פרטית:"

(4) בסעיף 89 –

(א) האמור בו יסומן "(א)", ובסופו יבוא "למעט לעניין תיווך עבודה לעובדים זרים";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) שר הפנים ממונה על ביצוע הוראות חוק זה לעניין תיווך עבודה לעובדים זרים והוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצוען."

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (3)

סעיף 74 לחוק שירות התעסוקה קובע כי עובד המדינה ששר התמ"ת הסמיכו לכך בכתב, רשאי, לשם פיקוח לפי סעיף 67 לאותו חוק, להיכנס בכל עת סבירה לכל לשכה פרטית. סעיף 75 לחוק שירות התעסוקה קובע את סמכויות העזר של המפקחים שהוסמכו בידי השר כאמור.

לאור העברת הסמכויות בנושא תיווך עבודה לעובדים זרים, לשר הפנים, מוצע לקבוע כי שר הפנים רשאי להסמיך עובד משרד הפנים, בסמכויות הפיקוח האמורות, לשם פיקוח על הוראות החוק האמור לעניין תיווך עבודה לעובדים זרים, ובכלל זה לעניין היתרים לפי סעיף 65(א)(1) המוצע לחוק האמור.

לפסקה (4)

סעיף 89 לחוק שירות התעסוקה קובע כי שר העבודה (שהוא כיום שר התמ"ת) ממונה על ביצוע החוק. לאור העברת סמכויות לפי אותו חוק לשר הפנים, מוצע לסייג ולקבוע כי סמכות הביצוע האמורה של השר תהיה על כלל החוק למעט לעניין תיווך עבודה לעובדים זרים, וכי שר הפנים יהיה ממונה על ביצוע הוראות אותו חוק לעניין תיווך עבודה לעובדים זרים והוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצוע אותן הוראות.

סעיף 28 מוצע לתקן טעות שנפלה בעת חקיקת חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה (תיקון מס' 10), התשס"ו–

כמו כן מוצע לקבוע בפסקה נפרדת כי הסמכות לתת היתר מיוחד ללשכה פרטית לעסוק בתיווך עבודה שמקומה בחוץ לישראל או בתיווך עבודה לאנשים הנמצאים מחוץ לישראל, תישאר בידי שר התמ"ת, וכי הוראות בעניין היתר לפי סעיף זה באות להוסיף על חובת קבלת רישיון לפי סעיף 63 לחוק האמור.

כן מוצע לתקן את סעיף 65(ב) לחוק שירות התעסוקה ולקבוע כי סמכויות שר התמ"ת לפיו, בעניין תיווך עבודה לעובדים זרים, יהיו נתונות לשר הפנים בהתייעצות עם שר התמ"ת.

לבסוף מוצע כי סמכויות שר התמ"ת בעניין קביעת הוראות ותנאים בדבר חובת לשכה פרטית כלפי עובד זר אשר לא עבד בשנה הראשונה שלאחר הגעתו לישראל, לפי סעיף 65(ג) לחוק שירות התעסוקה, יועברו לשר הפנים.

לפסקה (2)

פרק רביעי לחוק שירות התעסוקה דן בתשלומים ממבקש עבודה בקשר לתיווך עבודה, בתניות בהסכם בין לשכה פרטית ללשכה זרה, ובמסירת מידע לעובד זר. בשל העברת הסמכויות בעניין התרת תיווך עבודה לעובדים זרים, לשר הפנים, מוצע כי תקנות שיוקנו על ידי השר לפי פרק זה יותקנו בהסכמת שר הפנים.

¹⁰ ס"ח התשמ"ח, עמ' 38; התשס"ו, עמ' 190

28. בחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988¹⁰, בסעיף 18טו, במקום "בית משפט" יבוא "בית הדין לעבודה או בית משפט אחר".
29. בחוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000¹¹, בתוספת הראשונה, בפרט 12(4), במקום "החלטה לפי פרק ה'" יבוא "החלטה לפי פרקים ד'3 או ה'".
30. תחילתם של סעיפים 5ב(ב) ו-6(ו) לחוק העיקרי, כנוסחם בסעיפים 20 ו-21(2) לחוק זה, שישה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.
31. (א) עובד משרד התעשייה המסחר והתעסוקה, שערב פרסומו של חוק זה היה מפקח מכוח הסמכה לפי סעיף 6(א) לחוק העיקרי כנוסחו במועד האמור, יראו אותו כאילו הוסמך למפקח בידי שר התעשייה המסחר והתעסוקה, לפי סעיף 5ב(א) לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה, אף אם לא נתקיימו בו הוראות סעיף 5ב(ב) לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה, וזאת לתקופה של שלוש שנים מיום פרסומו של חוק זה, וכל עוד הוא עובד המשרד האמור ולא בוטלה הסמכתו.
- (ב) עובד משרד הפנים שבמהלך התקופה שמיום ג' בתשרי התשס"ט 2 באוקטובר 2008 עד יום פרסומו של חוק זה, כולה או חלקה, היה מפקח מכוח הסמכה לפי סעיף 6(א) לחוק העיקרי כנוסחו ערב פרסומו של חוק זה, רשאי שר הפנים להסמיכו למפקח לפי סעיף 5ב(א) לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה, אף אם לא נתקיימו בו הוראות סעיף 5ב(ב) לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה; הסמכה לפי סעיף קטן זה תעמוד בתוקפה לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים מיום פרסומו של חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

עובדים זרים, כנוסחם בסעיפים 20 ו-21(2) להצעת החוק, תהיה שישה חודשים מיום פרסומו של התיקון המוצע.

סעיף 31 כדי לא לפגוע בעובדי המדינה אשר הוסמכו בידי שר התמ"ת לפקח על ביצוע ההוראות לפי חוק עובדים זרים לפני פרסומו של התיקון המוצע (להלן – מפקחים ותיקים). מוצע לקבוע הוראת מעבר ולפיה יראו את המפקחים הוותיקים שהם עובדי משרד התמ"ת ביום פרסומו של התיקון המוצע, כאילו הוסמכו למפקחים לפי סעיף 5ב(א) המוצע לחוק עובדים זרים, גם אם לא נתקיימו בהם הוראות הכשירות וההכשרה לפי סעיף 5ב(ב) המוצע, וזאת לתקופה של שלוש שנים מיום פרסומו של התיקון המוצע, וכל עוד הם משמשים מפקחים במשרד התמ"ת והסמכתם לא בוטלה.

עוד מוצע, מאותן סיבות, לקבוע הוראת מעבר גם לגבי אותם מפקחים, מבין המפקחים הוותיקים, שהועברו ממשרד התמ"ת לרשות והוסמכו מחדש בידי שר הפנים לפקח על ביצוע הוראות חוק עובדים זרים מטעמו, לפי סעיף 5ב(א) המוצע לחוק. לגבי מפקחים כאמור מוצע לקבוע כי מי שביום פרסומו של התיקון המוצע הוא עובד משרד הפנים, ובמהלך התקופה שמיום ג' בתשרי התשס"ט 2 באוקטובר 2008 עד יום הפרסום האמור, כולה או חלקה, היה מפקח מכוח אותה הסמכה קודמת של שר התמ"ת, רשאי שר הפנים להסמיכו למפקח לפי סעיף 5ב(א) המוצע, גם אם לא נתקיימו בו הוראות הכשירות וההכשרה לפי סעיף 5ב(ב) המוצע. הסמכה כאמור תעמוד בתוקפה לתקופה של שלוש שנים מיום פרסומו של התיקון המוצע.

2006 (ס"ח התשס"ו, עמ' 190), ולהבהיר, בהמשך לאמור בסעיף 18טו לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988, כי גם לבית הדין לעבודה סמכות לתת צו למעביד, על פי בקשת נציבות שוויון ההזדמנויות בעבודה, המורה לו לנקוט פעולות כלליות הנוגעות לכלל עובדיו או לדורשי עבודה או לקבוצה מתוך אלה, לשם קיום חובותיו על פי חקיקת השוויון בעבודה כמשמעותו בחוק האמור.

סעיף 29 חוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000, קובע בתוספת הראשונה, בפרט 12(4) שבה, כי עתירות נגד החלטות של רשות לפי חוק עובדים זרים, למעט החלטה לפי פרק ה' באותו חוק, יידונו בבית משפט לענינים מינהליים.

מוצע כי עתירה נגד החלטה של הממונה על זכויות עובדים זרים לפי פרק ד'3 המוצע לחוק עובדים זרים, תידון בבית הדין לעבודה ולא בבית משפט לענינים מינהליים, וזאת מאחר שסמכויות הממונה על זכויות עובדים זרים לפי פרק ד'3 האמור, יופעלו בתחום דיני העבודה בלבד. לפיכך מוצע לתקן את התוספת הראשונה לחוק בתי משפט לענינים מינהליים, ולהחריג מפרט 12(4) שבה החלטות לפי פרק ד'3 המוצע לחוק עובדים זרים, שעניינו כאמור – הממונה על זכויות עובדים זרים.

סעיף 30 לצורך מתן תקופת היערכות לרשויות ליישום הוראות התיקון המוצע לחוק עובדים זרים, בעניין תנאי הכשירות של מפקחים, הכשרתם והמדים שלהם, מוצע כי תחילתם של סעיפים 5ב(ב) ו-6(ו) המוצעים לחוק

¹¹ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התש"ס, עמ' 874.

